

త ప స్వి లో కం

తీరా బయలుదేరబోతున్నాము—

నాటకం చూద్దామనే అపేక్షకన్న...నలుగురు స్నేహితులమూ కలిసి సరదాగా కౌముదీవిహారంచేసి... ఏ తొలిజాముకో యింటికి జేరుకునే ఆచారక్రమానికి వన్నె తెచ్చేదే, ఆ జలసా:

ఫోర్టు నిండిపోయింది... 'సెల్ఫు' నియోగాన, కొంత సేపు స్పందించి...విసుగుతో ఊనందాల్పింది మోటారు. మారిస్ దగ్గర నేను ఒక్కడనే...నిలుచుని...నిరీక్షిస్తున్నాను. మా రాజాబాబు యింకా కదిలి రాలేదు.

—జమిందారుడైనా ... వాళ్ళపూర్వులు వెంకటాద్రినాయడికాలాన వీరరాహుతులైనా...బాబు, మా మిత్రమండలిచేత, "ధారవాడు" మర్యాద ఎన్నడూ ఆశించడు: పరిహాసానికి కాదు కాని, ఓ మాదిరి, ఆధునిక ఛోటా ఆనంద గజపతి...ఆకారవైభవాన కాకపోయినా...అనుభవ రాసిక్యంలో...

అవరోహణంలో అడుగుకు రెండు మూడు మెట్లు కమ్మేస్తూ...అమాయికపు పసిపిల్లవాడి బులబొటంలో, అక్కడ...మా ఉపాంతాన ఊడిపడి, టై సారిస్తూ...

“రెడ్డి” అన్నాడు నవ్వుముఖంతో బాబు. అప్రయత్నంగా ఆవహించిన ధూర్తవినయంతో, వినముడనై... కారు తలుపుతీసి...

“దేవా!... ఇటు... ఇటు” అన్నాను. ఆ ఉదండుడు, లోనికి విజయంచేసి... మెడ ఓరగా బిగదీసి... తేని గరిమీసం మెలివేస్తూ... వీధినాటకంలోని వీరపురుషావతారంలాగా...

“హే మంత్రీస తమా! మనము రథాధిరోహణముం జేసితిమికదా... మంచిది... మన రాజ్యంబున ఎల్లవారునూ సుఖులే... వర్షంబులు... అమ్మోయ్...”

—సీటు వెనుకనుంచి నెమ్మదిగా చెయిపోనిచ్చి కంఠజామంగా ఆన్చిన సిగరెట్... చురుకు... పనిచేసింది... గమనించి... అందరూ విరగబడి...

...ఆ నవ్వు సందడిలోనే... టెలిగ్రాం వచ్చింది... చదివినక్షణంలోనూ కెలిడోస్కోప్ లోలాగా... వన్నెలు తిరిగిపోయినవి... నవ్వువచ్చింది... కాగితంచేయి క్రిందకు దింపి... సదస్యులందరిని చూస్తూ... ఎవరితోనూ కాకుండా,

“బలే” అన్నాను. బాబు, కారులోనుంచి దిగి నా చేతిలోనుంచి... దాన్ని కముచుకుని... ఒక్కపారలో చదివి... వికసించిన ముఖంతో... వెనుకకు విరుగుతూ... బిగ్గరగా...

“బల్... బలే...” అని కాగితం జేబులో పెట్టుకున్నాడు... అందరూ మమ్మల్ని కమ్ముకుని... అన్ని గొంతులతో... ఏకైకశ్రుతిలో...

“ఏమిటి?” అని గలభాగా అడిగారు.

“ఏమిలేదు”... ఇదీ బాబు నిశ్చలమైన జనాబు.

“చెప్పవూ... పోనీ... నీవైనా...”

“వీల్లేదు...” ఇది ఇద్దరమూ చూపులతో సంప్ర
డించుకున్న తరువాత...

“దాచుకోండి... ఇంతకూ విశేషము ఏమిలేదుకద
... ప్రమాదం...”

“చెప్పలేం... ఉండవచ్చునేమో...” ఈ కొంటె
తనంలో మానసికంగా నాకూ భాగము వున్నది.

“కారణం...”

“కార్య... కారణాలకి సంబంధం సంగతి... రేపెప్పు
డైనా అన్నంభట్టు... కలలోకి వచ్చినప్పుడు... నిలవేసి కను
కోండి...”

“మరి... ప్రయాణం ఉందా లేదా?”

“ఓ... కాని, నాటకం మాత్రం... మానేయాలి...”

“ఏం అంతేకాదూ” అనే ప్రశ్న-చూపుకు “అవును”
... మానితీరవలసిందే ... ఇంతకన్నానా అని ... నా
'వ్యాగ్స్'

“అయితే—మేమెవరం రాము”

“మన యిష్టమే... చాఫో... తేజ్ సే... దేర్
మాత్రం...”

—ఏలూరులో బయలుదేరడమేకాని... ఆ వేసంగి
వెన్నలలో, బెజవాడ రావడానికి... ఎంతసేపు కావాలి?

౨

— స్నేహితుడి ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరించడం ...
మర్యాదకోసం కాకపోతే ... భోజనం ... మాకు నైమిత్తి
కాలలోదికాదూ... బాబు సూట్ విడిచేశాడు... ఇద్దరం
గబగబ మేడదిగి వచ్చేశాం, మిగతావాళ్ళతో... “ఇప్పుడే
... వెంటనే తిరిగివస్తాం... వచ్చేదాకా ఎక్కడకూ కదల
వద్దు”... అని గట్టిగా చెప్పి...

మళ్ళీ అక్కడకు జేరుకునేటప్పటికి... పది దాటింది.
హారన్ వేసి... అందరినీ కిందికి రప్పించి... ఎక్కడకో చెప్ప
కుండానే... తరలించాము...

అడుగుపెట్టామో లేదో ... ప్లాట్ ఫారంమీద...
మెయిల్ పరుగెత్తింది, ధన్ ధనా... ఆగడానికి...

రెండు కంపార్ట్ మెంటుల అవతల సెకండు క్లాస్ కిటికీలో
నుంచి తొంగి చూస్తూంది... అప్పుడే... ముత్యం...

నన్ను చూసి... నవ్వు మొగంతో చేయి విసిరింది...
అందరమూ సమీపిస్తూండగా...

“హాలో” అంది... నేను, నవ్వుతూ...

“నేర్చుకుపోయినావులే... పిల్లో... దిగు, క్రిందికి...”

అన్నాను.

“ఉహూఁ మీరు లోపలికి రండి...”

“మర్యాదయేనా... పెద్దలందరూ... నిన్ను చూడటా
నికి వచ్చి... ఇలా నిలుచుని... ఉండగా...”

“వారు కూడాను...”

“రాదు... దేవిగారు... దిగిరాకూడదేం...?”

నావంక వేయిశరాలపెట్టు చురచుర చూసి... తప్ప
దనుకుని... తలుపు తీసుకుని... వచ్చింది.

“అందిందా... తెలిగ్రాం?”

“అఁ”

“ఏలూరులో చూశాను ... మీకోసం ... డోల్ఫో
ఉండరేమో అనుకున్నాను...”

“నిజమేలే... నీవు ఏలూరులో వున్నప్పుడు... నే
నిక్కడ ఉన్నాను...”

“మరీ చోద్యం—మీది...”

“కావలసివుంటే మనవాళ్ళను అడుగు... ఆఁ...
మరిచిపోయినాను... ఈమె—మిస్—లేక శ్రీమతి అని
వేస్తున్నారా? ముక్తామణి... ఫిలిముల్లోంచి దిగి ... ఇక
నిలవకుండా... యకాయకిని కలకత్తానుంచి వచ్చేస్తూంది...
వీరందరూ... ఫలానా... ఫలానా... భాయి లోగ్! పృథక్
పృథక్ గా కరగ్రహణం చేయండోయ్... కలియబడక...
రాజాసా హెజ్... ఏడీ... ఇంతకుముందు ఇక్కడే ఉండాలే”

“ఏడీ... ఏడీ” అనుకుంటూ ... నిలుచున్న చోటు
నుంచి కదలకుండా అందరూ కలయదిరిగి చూశారు...

“వారు... ఎవరు?” అని అడిగింది ముత్యం.

“మా... రాజాబాబు... ఎరుగవూ?”

“విన్నాను... వారుకూడా వచ్చారా?”

“అవును... ఎలా వెళ్ళాడో... వస్తాడు”

“... ఇంకా... తెము... ఎంత ఉంది?”

“ఏం ?”

“కాఫీ కావాలి...”

“కలకతా వెళ్ళినతరువాతకూడా... కాఫీ... ఉహు...
టీ పుచ్చుకో...”

“సరే...”

“కూలీని పిలవనా ?”

“ఏం ?”

“లగేజి”

“నేను... ఇక్కడ దిగను... ఇంటిదగ్గర ... అమ్మా
వాళ్ళా కనిపెట్టుకుని... ఉంటారు...”

“నేను... ఆ పేనంటే... ఏమంటారు?”

“ఏమైనా... సరే... ఉండను...”

“ముమ్మాటికీ...”

“ఉహు...”

“నీ... యిష్టం...”

వెనుకనుంచి... అందుకుని, ఆమెవారించే ప్రయత్నా
నికి పూనుకునేవ్యవధిలేకుండా... ఓ మోచెడుదండలు మెళ్ళో
వేశాను... మాలలు అందిచ్చిన మా డ్రైవరును చూసి తెల్ల
బోయి ఉలికిపడ్డ మిత్రబృందం అర్ధచంద్రాకృతిగా బారు
తీరి... చప్పట్లు... హోరెత్తించింది. ముత్యం దిగ్భ్రమతో...
అలా... ఉండిపోయింది... కదలకుండా.

తొందరగా చేయిపట్టుకుని... ఆదుర్దాతో... ఇక్కడ
వద్దు. అరుగో... జనం వచ్చేస్తున్నారు... మూగుతారు ...
ఆర్ — ఆర్ — లోకి వెళదాము —” అని అంగీకారానికి

నిలువకుండానే బలవంతాన నడిపించుకుపోయినాను...
 స్నేహితులందరూ, ఇంకొకడిని చొరనీయకుండా కమ్ముకుని
 వచ్చారు... వెయిటరును పంపి—సామాగ్రి దింపి పోరరు
 వెయిటింగ్ రూమ్ లో జేర్చే ఏర్పాటుచేశాను, ముత్యానికి
 తెలియకుండా.

టీ కప్పు నోటికి అందించుకోబోతూంది... రైలు
 కదిలింది. ఇక... ఆ పిల్ల పెంచిన రగడ... వర్ణనాతీతం...
 ఖండితనాయిక... ఫిల్ము పోజులు... మాకు పట్టరాని నవ్వు.

బయటికి దోవతీయబోయింది. నేను అడ్డం వెళ్ళి.

“ఎక్కడికి” అన్నాను లాలనతోనే.

“నా యిష్టం”

“నేనూ రానా...”

“సంతోషించారు తెలివికి... ఘనకార్యం చేశాం
 గదా మనమేనని... పొంగు! నేను నడిచి అయినా వెళ్ళి
 పోతాను... తెనాలి”

“మరీ, మజా! నేనూ తయార్... వెన్నెల్లో చేతులు
 కలుపుకుని... ‘నీమీద గీతాలు... నే పాడుకోనుచు...’
 ఊ... బయలుదేరు...”

“మీరు... నాతో... మాట్లాడవద్దు”

తల ఊగించాను.

“బెడింగ్ అవీ... ఏవీ?”

“అదిగో అక్కడ” అని మాటాడకుండానే నిర్దేశం
 చాను. ఆమె వచ్చిన నవ్వును పొరలిపోనీయక... అంతలో
 కోపంతోకి మార్చుకుని

“నేనూ... అక్కడే వుంటాను” అంటూ ముందుకు పోబోయింది.

రవివర్మ విశ్వామిత్రుడిలాగా... చెయి దర్వాజాకు అడ్డం వేసి... “వద్దు; ఇప్పుడు ఈ సంగతి తెలిస్తే... ఇంత రాత్రివేళా... ఇక్కడ ఊరంతా విరగబడిపోతుంది—నిన్ను చూడటానికని...”

“ఫరవాలేదు”

“అయితే—పిలుచుకువస్తాను—”

—ముత్యం, ఇక పెంకితనంచేయలేదు... తల వంచుకుని మా వెంట వచ్చేసింది.

3

కాని, మళ్ళీ యింకా పేచే...

ఏలాగైతేనేం, ధోకాయిచ్చి... ప్రయాణం మాని పించి, ముత్యాన్ని, బయటకు తీసుకువచ్చాము; ఇంకా మారాం చేస్తూనేవుంది కాని, ... అదో సరసం... అని మాకు తెలుసును.

ఒక కాదు వెళ్ళిపోయింది. మారిస్ మాత్రం వుంది. మా సరసను కూర్చోడానికి ఒప్పుకోలేదు. డ్రైవరుపక్క కూర్చోడం, నా మోషీ; అయినా తప్పిందికాదు. పంతం నెగ్గించుకునేందుకు... ఆముదం తాగబోయే కుర్రవాడిలాగా, అంతలోమళ్ళా... ప్రణయకోపం కులికే, సులోచనలాగా ఎక్కి.... ఒదిగి కూర్చుంది....

“ఇంకా...కృష్ణ...రాతేదేం”

చాలా జోరుగా వెళుతున్నది, కారు. ఓహో, మరచిపోయినాం... తెనాలే అని చెప్పాంకాదూ బయలు దేరుతూ?... సమాధానం చెప్పడం ఎందుకని ఊరుకుని... మళ్ళా, మనసు మార్చుకుని, ప్రమాదంలేకుండా, కోమటి సాక్ష్యం పంపిణీమీద...

“వస్తుంది” అన్నాను.

“యారు?”... తల కొంచెం మావైపు మళ్ళించి ధీమాగా అడిగాడు డ్రైవరు... ముత్యం మావంక చూసింది నిష్ఠురంగా...

“ఏయ్... డ్రైవర్...” నేను తీవ్రంగా పిలిచాను. ఆతడు, తేలికగా... ఊదినట్లు—“ఎన్నా... సార్” అన్నాడు. నేను యింకా, సీరియస్ గానే చూస్తున్నాను... గమనిస్తూన్న ముత్యంముఖాన విజయభావం తాండవించినది...

“సిగరెట్” అని మీదనుంచి విసిరి వేశాను... లైటర్ అందిచ్చాను... అగ్నిహోత్రులందరి అనుష్ఠాన పటుత్వాన... కారు, ఒక్కక్షణంలో ధూమధామమైంది...

“ఏయ్...” ముత్యం పిలుపు ... ఎంతకారజ్యంగా ఉంది! డ్రైవరు... ధూమకేశాన్ని ఆమెదిక్కుకే ప్రసరించి... తల నిలువుగా ఆడిస్తూ...

“ఓయ్...” అన్నాడు...

“ఆపు...”

—అర్ధంకానట్లు... వినిపించుకుని, ఊరుకున్నాడు...

“స్టాప్”

“ఎందుకూ...ముత్యం?” నేను ముందరికి వాలి
అడిగాను...

“ఆపమనండి”

“ఏం...”

“ఏం... ఏమిటి...వట్టి పొగరు మోతులాగున్నాడు
...పొగ నామీది కే వదులుతున్నాడు...”

“పొరబాటు”

“అయినా...బ్రతకనియ్యదలచుకోలేదూ ... కారు
దేనికో కొడతాడు...”

“పరవాలేదు...ఆతడు సిద్ధహస్తుడు...!”

“ఆ...మీకుదొరికే రకాలందరూ ఇంతే...”

“అవును...మరి, నిత్యమూ, కొల్కొత్తా...అనాలి
కాదు...నుంచి, ముత్యాలురాలుతాయా...మర్యాదస్థుడే
...రాజా...గారి డైవరు”

“మీ మాటలు నమ్మాలిసిందే...ఎవరైతేనేం...
ఆపమనండి...”

“పోనిద్దూ”

“ఆపుతారా...స్కీమ్ చెయ్యనా...”

“ఏం లాభం... మాకు ఎవరికీ ఇక్కడ రికార్డింగ్ చేత
రాదు...” ముత్యాన్ని ఎలాగైతేనేం నవ్వించాను. అక్క
డితో అందరం సరదాలో పడిపోయినాం... సంభాషణ
చాలావరకూ నవ్వుల కలగలుపున ఇంగ్లీషులో నడిచినా,
ముత్యంకూడా చొరవగా కలిపించుకుని, మామీద, విశే
షించి, ఆ అరవడైవరుమీదా వాగ్బాణాలు ప్రయోగిస్తూ

...ఆనందమయి అయిపోయింది... ఆతడు, ధోరణిపోలి కను, అర్థంచేసుకున్నట్టు కోపం అభినయించినా... మరీ, నిర్లక్ష్యంగా విరుచుకుపడటం మొదలుపెట్టింది... ఆమె మాటల చెలగాటానికి... మనసులో మండిపోతున్నాడని తెలుసును మాకు; కాని, అలాటి అవకాశం..... వ్యర్థం చేస్తామా?

కారు ఆగింది, గేటుదగ్గర, డ్రైవరు, చప్పున దిగి... తలుపుతీసి, ముత్యం అడుగు కిందపెడుతూండగా సెల్యూట్ చేశాడు... ఆమె, సులూనాలాగా, తల కొంచెం ఓరగా పెక్కి విసిరి... సినిమా ఊగుతో, మందగమనంతో... రెండు అడుగులు వేసి...ఆగి...

“ఎక్కడికి... వచ్చాం?” అన్నది నా వైపు తిరిగి అమాయికంగా... ఆశ్చర్యపడుతున్నదానిలాగ.

“ఇక్కడికే” అన్నాను కొంటెగా...

“చూశారా...” ఆ చూపులో... నాకు తెలుసును మీరందరూ ఇలా చేస్తారని... నమ్మిరావడం నాదే పొరబాటు... కానీండీ... చూద్దాం... నా సంగతి మీకు తెలియదు... క్రోధం మొదలుకొని, కిలికించితంలో ఇమిడిన భావాలన్నీ ఒక్కమారు, మెరసినవి...

“రా... లోపలికి వెళుదాము”... చెయి ఆసరా యిచ్చి తీసుకు వెళ్ళాను... ‘పెట్రో మేక్సు’ మూలాన బాగా వెలుతురుగా వుంది... కూర్చునివున్న మిత్రులు... స్వాగతం యిచ్చారు. లేచి నిలుచుని ముత్యం..... నలువంకలా కలయజూసి... దిగ్భ్రమతో...

“ఇది... ఏ ఊరు?” అన్నది... నెమ్మదిగా...

“ఏ వూరు అయితేనేం... ఇది, టి. బి. కదా...
రేపూ... తెనాలి...”

కారు, పార్కుచేసి డ్రైవరూ, మిగతా యిద్దరు
స్నేహితులూ, సందడిగా మాట్లాడుకుంటూ, మెట్లుయెక్కి
వస్తున్నారు.

“ఆ... రాజాబాబు వస్తున్నాడు...” అన్నాడు...
ఒకడు. అందరం గుమ్మంవేపు చూశాం... మిత్రద్వయం
ముందుఅడుగుగావచ్చి మాతో కలిసి... అర్ధవలయాకారాన
నిలిచింది... డ్రైవరు... కూడా వెంటవచ్చి...

—కుర్చీలో కూర్చున్నాడు... తీవిగా... తలకు చుట్టిన
తువాలి తీసుకుంటూ... అందరం... మాతో బాటు ఆతడూ
... నవ్వుతున్నాం, కోలాహలంగా... ముత్యంతప్ప...
... అప్పటికి అర్ధమయింది ఆ అమ్మాయికి... బెద
రుతూ, ముందుకు వచ్చి... చేతులు జోడించి...

“క్షమించాలి... మీరు ఎవరో... తెలియక...”

రాజా, నవ్వుతూనే, ఆమెచేయ్యి ఒడిసిపట్టుకుని,
పక్కకుర్చీలోకి లాక్కుని...

“ఏం... కూర్చుంటావా... డ్రైవరుపక్క... అని అడి
గాడు. వంచిన ముఖం తన చేతితో పైకిఎత్తుతూ... ముత్యం
మరీ సిగ్గుపడ్డది...

“ఎంత ఉత్తమనాయకవయినా... ప్రధమంలో అందం
గాని... తీరా ఇప్పుడా... సిగ్గు...”

సిగ్గు పోవడంచేతనే మాతోకలిసి, నవ్వేసింది...

కాఫీ తాగుదామని కూర్చున్నాం...రాజా, కప్పు
అందుకుని, ఏదో ఆలోచిస్తూ...ముత్యాన్ని మమ్మల్ని
అందరినీ...వరుసగా...చూసి...

“అసలు...శాస్త్రప్రకారం...పరమాన్నం ఉండాలి
కదూ...” అన్నాడు...

“అలాగే తే...తరువాత...తలుపుదగ్గర పాటలో...
మావా డింకో డందుకున్నాడు...ముత్యం మరీ కులికింది.

“ఆ...ఇక కాస్సేపు అయితే...మేలుకొలుపులే
పాడవచ్చును” అన్నాను వాచివంక చూసి...

రాజా, నిద్రాభారాన్ని అభినయిస్తూ...

“కావచ్చును...మరి ఏం చెయ్యను భాయి!...
జ్వలతి ప్రదీప స్పృశనః పశ్యతి కాతుకేన...” అన్నాడు
దిరునవ్వుతో...

“ముహూర్త మాత్రం కురుకాంత ధైర్యం” అని మన
తరపు జవాబు.

“ఉహు...గె...టాట్...యూ...సిల్లీ” గోరికలు
తీరిపోయిన పండు ముత్తైదువులులాగా...మేము, నవ్వు
కుంటూ వెనుదిరిగి చూడకుండా...నచ్చి..చాలా దూరంగా
...విశ్రమించాం.